

GEMEENTE ROERMOND

Raadsvoorstelno. : 2009/115/1
Datum : 12 november 2009

Agendapuntno.:
Portefeuille: EZ

Onderwerp: Meerjarenuivoeringsprogramma en bestuursovereenkomst GOML

Aan de Gemeenteraad

1 SAMENVATTING

De afgelopen maanden is de Regiovisie nader uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in het eerste Meerjarenuivoeringsprogramma Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg (hierna: GOML), waarin de projecten en investeringsagenda zijn geconcretiseerd (zie bijlage). Verder zijn de toetsingscriteria voor GOML-projecten, de goedkeuringsprocedure, de financiering van het Regiofonds en de organisatie van GOML uitgewerkt. Dit Meerjarenuivoeringsprogramma vormt de basis om gezamenlijk aan de slag te gaan met de uitvoering van de eerste projecten in het kader van de GOML.

Onder verantwoordelijkheid van de stuurgroep Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg (GOML) is een uniforme raadsvoorstel 'Meerjarenuivoeringsprogramma en bestuursovereenkomst GOML' vastgesteld. De tekst van dit uniforme raadsvoorstel treft u onderstaand integraal aan. Onderaan dit uniforme raadsvoorstel is een toelichting opgenomen waarin wordt uitgelegd op welke wijze de, onder punt 5 beschreven uniforme financiële beslispunten, zijn vertaald naar beslispunten specifiek voor Roermond.

In dit uniforme raadsvoorstel wordt tevens ingegaan op een aantal vragen en opmerkingen die in de verschillende raden en staten aan de orde zijn gesteld over de bestuursovereenkomst. Met name ten aanzien van de bevoegdheid van de gemeenteraad in relatie tot de gebiedsontwikkeling. Op basis van ingewonnen adviezen is een aantal wijzigingen in de bestuursovereenkomst gewenst.

Voorgesteld wordt om in te stemmen met het Meerjarenuivoeringsprogramma, inclusief financieringsafspraken, en met de wijzigingen ten aanzien van de bestuursovereenkomst, zodat op krachtige wijze uitvoering kan worden gegeven aan de samenwerking binnen de GOML.

Waarom wordt een besluit van de raad gevraagd?

☐ wettelijke taak	☐ beleidsgevoelig (CUP)
☒ kaderstellende taak	☐ overig, namelijk

Relatie met / achterliggende stukken

- coalitieprogramma/college-uitvoeringsprogramma/programmabegroting
- eerdere besluitvorming raad/beleidsdocumenten: Raadsbesluitno. 2008/075/2 Regiovisie 'Het oog van Midden-Limburg' en Raadsbesluitno. 2009/018/2 'Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg'.
- motie/amendement
- overig, namelijk

Financiële consequenties

- nee
- ja, € ten laste van regulier budget
- ja, € 4.972.877 ten laste van algemene reserve, begrotingswijziging bijgevoegd
- ja, € begrotingswijziging bijgevoegd

Risicoparagraaf

- nee
- ja

2 TOELICHTING

Onder verantwoordelijkheid van de stuurgroep Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg (GOML) is een uniforme raadsvoorstel 'Meerjarenuitvoeringsprogramma en bestuursovereenkomst GOML' vastgesteld. De tekst van dit uniform raadsvoorstel treft u onderstaand integraal aan. Onderaan dit uniforme raadsvoorstel is een toelichting opgenomen waarin wordt uitgelegd op welke wijze de, onder punt 5 beschreven uniforme financiële beslispunten, zijn vertaald naar beslispunten specifiek voor Roermond.

1. Inleiding

De gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert zijn in 2008, samen met de provincie Limburg, van start gegaan met regionale gebiedsontwikkeling. Doel van deze samenwerking is om samen met private partijen de gewenste ontwikkelingen in Midden-Limburg vorm te geven. De eerste stap in dit kader was het opstellen van een gezamenlijke Regiovisie waarin de ambitie van de regio Midden-Limburg voor de komende jaren is opgenomen: de Regiovisie 2008-2028 "Het oog van Midden-Limburg". In de Regiovisie wordt de gewenste ontwikkeling van Midden-Limburg beschreven aan de hand van vier programmalijnen, te weten: Maasplassen, Ontwikkelas N280, Wonen en Landbouw, Natuur en Recreatie. Ten behoeve van de financiering van de gebiedsontwikkeling is een Regiofonds opgericht. Projecten die voldoen aan de hiervoor geldende criteria kunnen een bijdrage krijgen uit dit Regiofonds. Daarnaast is de samenwerking erop gericht om ook private partijen ertoe te bewegen te investeren in de gebiedsontwikkeling. De Regiovisie "Het oog van Midden-Limburg" is begin 2009 samen met de bestuursovereenkomst in de gemeenteraden en Provinciale Staten besproken, met uitzondering van de gemeenteraad van Echt-Susteren.

De afgelopen maanden is de Regiovisie nader uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in het eerste Meerjarenuitvoeringsprogramma Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg (hierna: GOML), waarin de projecten en investeringsagenda zijn geconcretiseerd (zie bijlage). Verder zijn de toetsingscriteria voor GOML-projecten, de goedkeuringsprocedure, de financiering van het Regiofonds en de organisatie van GOML uitgewerkt. Dit Meerjarenuitvoeringsprogramma vormt de basis om gezamenlijk aan de slag te gaan met de uitvoering van de eerste projecten in het kader van de GOML.

In dit voorstel wordt tevens ingegaan op een aantal vragen en opmerkingen die in de verschillende raden en staten aan de orde zijn gesteld over de bestuursovereenkomst. Met name ten aanzien van de bevoegdheid van de gemeenteraad in relatie tot de gebiedsontwikkeling. Op basis van ingewonnen adviezen is een aantal wijzigingen in de bestuursovereenkomst gewenst.

Voorgesteld wordt om in te stemmen met het Meerjarenuitvoeringsprogramma, inclusief financieringsafspraken, en met de wijzigingen ten aanzien van de bestuursovereenkomst, zodat op krachtige wijze uitvoering kan worden gegeven aan de samenwerking binnen de GOML.

2. Meerjarenuivoeringsprogramma

2.1. Algemeen

De afgelopen maanden is de ambitie zoals deze is neergelegd in de Regiovisie "Het Oog van Midden-Limburg" geconcretiseerd in projecten. Het resultaat hiervan is neergelegd in het eerste Meerjarenuivoeringsprogramma GOML. De uitwerking van visie naar concrete projecten is een proces dat, afhankelijk van de aard van het project en de hiervoor geldende wettelijke regels, meer of minder tijd in beslag neemt. Daarnaast zijn niet alle programmalijnen tegelijkertijd met hun werkzaamheden gestart. Zo is in het kader van de programmalijn Landbouw, Natuur en Recreatie al voorafgaande aan de GOML gewerkt aan het concretiseren van projecten. Hierdoor verschilt het aantal uitvoeringsgerede projecten per programmalijn. Om te voorkomen dat alle middelen van het Regiofonds in één programmalijn terecht komen, heeft de Stuurgroep besloten ter indicatie per programmalijn een maximum bedrag vast te stellen dat aan die programmalijn kan worden besteed.

In het Meerjarenuivoeringsprogramma en de bijbehorende toelichting wordt een overzicht gegeven van projecten die op dit moment uitvoeringsgerede zijn, en wordt tevens aangegeven welke stappen worden gezet om ook andere projecten uitvoeringsgerede te krijgen. Deze projecten zullen in een van de volgende Meerjarenuivoeringsprogramma's als uitvoeringsgerede kunnen worden opgenomen. Het eerste Meerjarenuivoeringsprogramma geeft daarmee aan waar we nu staan en waar we naartoe gaan groeien.

Ten minste één maal per jaar wordt een geactualiseerd Meerjarenuivoeringsprogramma ter goedkeuring aan de gemeenteraden en Provinciale Staten voorgelegd. Hierin wordt de geactualiseerde financiële planning opgenomen en wordt door de Stuurgroep GOML verantwoording afgelegd over de besteding van de middelen. Bij de vaststelling van het Meerjarenuivoeringsprogramma door de gemeenteraden en Provinciale Staten stellen zij tevens de hiervoor benodigde financiële middelen beschikbaar aan de Stuurgroep GOML. Op grond van de bestuursovereenkomst is de Stuurgroep GOML bevoegd om op projectniveau financiële bijdragen toe te kennen. Uiteraard binnen de kaders van het door de gemeenteraden en Provinciale Staten vastgestelde Meerjarenuivoeringsprogramma. Het eerstvolgende geactualiseerde Meerjarenuivoeringsprogramma, inclusief verantwoording, zal naar verwachting na de verkiezingen in 2010 aan de gemeenteraden en Provinciale Staten worden voorgelegd.

2.2. Projecten

Toetsingscriteria en goedkeuringsprocedure

De samenwerking in het kader van de gebiedsontwikkeling is erop gericht om de kwaliteiten van Midden-Limburg te behouden en te versterken. Om dit te realiseren is het noodzakelijk als regio samen te werken en financieel de handen ineen te slaan. Om te waarborgen dat de juiste projecten worden opgepakt en dat de financiële middelen goed worden besteed zijn in de bestuursovereenkomst in artikel 13 lid 2 de beoordelingscriteria opgenomen voor GOML-projecten, te weten:

- Het project moet een bovenlokaal belang hebben.
- Het project moet passen binnen de Regiovisie.
- Het project is dermate uitgewerkt dat inzicht geboden kan worden in de risico's (financieel en anderszins).

- Het project komt alleen in aanmerking voor financiering uit het Regiofonds indien sprake is van een substantiële eigen bijdrage van de partij die het project indient en andere financieringsbronnen onvoldoende blijken.
- De bijdrage is toegestaan volgens de toepasselijke regelgeving met betrekking tot staatssteun;
- De potentiële opbrengsten van een project worden in beeld gebracht en aangegeven wordt welk bedrag kan terugvloeien in het Regiofonds.

Deze criteria zijn nader uitgewerkt in het Meerjarenuivoeringsprogramma. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit het Regiofonds moet een project voldoen aan deze criteria. Wat betreft de toetsing is een goedkeuringsprocedure opgesteld. De toetsing van projecten wordt uitgevoerd in 2 fasen: eerst een inhoudelijke toets (criteria bovenlokaal belang en passen binnen Regiovisie) en vervolgens wordt getoetst op de overige 4 (financiële) criteria.

De beoordeling van projecten in fase 1 wordt voorbereid door het Programmabureau GOML. De beoordeling van fase 2 wordt voorbereid door de onlangs ingestelde financiële commissie waarin alle gemeenten en de provincie vertegenwoordigd zijn. Belangrijk aandachtspunt voor deze financiële commissie is om kritisch te bezien of sprake is van een substantiële eigen bijdrage van de indienende partij en of er andere financieringsbronnen beschikbaar zijn.

In aanvulling op de bovenstaande criteria uit de bestuursovereenkomst gelden ten aanzien van de provinciale bijdrage aan het Regiofonds (zie vervolg), op basis van besluitvorming in Provinciale Staten, de volgende criteria:

- er moet sprake zijn van een door alle partijen ondertekende samenwerkingsovereenkomst;
- de uitvoeringsorganisatie is ingericht;
- de gezamenlijke investeringsagenda met concrete planning en te bereiken mijlpalen is vastgesteld;
- voor onttrekkingen van provinciale gelden uit het Regiofonds is een besluit van Provinciale Staten vereist.

Net als de gemeenteraden nemen Provinciale Staten jaarlijks op basis van het Meerjarenuivoeringsprogramma een besluit over de bijdrage aan het Regiofonds.

Het Regiofonds kan een revolverend karakter krijgen door per project te bezien of op termijn revenuen kunnen voortvloeien uit het project. Indien dit het geval kan zijn zullen per project voorwaarden moeten worden opgenomen omtrent de wijze waarop deze mogelijke revenuen kunnen terugvloeien in het Regiofonds. Op die wijze wordt het Regiofonds weer gevoed en kunnen de middelen opnieuw worden ingezet en zorgen voor een impuls bij andere projecten, zodat de publieke investeringen maximaal renderen.

Programmalijs Landbouw, Natuur en Recreatie

De programmalijs Landbouw, Natuur en Recreatie (LNR) was feitelijk al voor de GOML van start gegaan op het niveau van de gebiedscommissies Nederweert en Ons WCL. Om doublures in structuur te voorkomen is besloten de bestuurlijke werkgroep van de programmalijs LNR te laten invullen door de gebiedscommissies. Gelet op het bovenstaande is deze programmalijs dan ook het verst ontwikkeld en zijn hier de meeste uitvoeringsgerede projecten aanwezig. Wat betreft de financiering van projecten uit de programmalijs LNR wordt erop gewezen dat al financieringsafspraken bestaan in verband met Reconstructie Noord- en Midden-Limburg. De

Stuurgroep is van mening dat bestaande afspraken moeten worden gerespecteerd en dat bijdragen die in dit verband worden gedaan niet meetellen als bijdrage voor het Regiofonds GOML. Mocht ondanks de financieringsafspraken en de beschikbare derde geldstromen alsnog sprake zijn van een tekort, dan bestaat de mogelijkheid het project te financieren vanuit het Regiofonds. Uiteraard geldt hiervoor wel de strikte voorwaarde dat het betreffende project voldoet aan de GOML-criteria.

Programmalijn Maasplassen

Doelstelling van de programmalijn Maasplassen is het optimaal en duurzaam benutten van het economisch potentieel van de Maasplassen en het in balans brengen van de verschillende functies, zodat de Maasplassen als herkenbaar en samenhangend gebied op de kaart worden gezet en daarmee een functie kunnen vervullen in de branding van Midden-Limburg.

De sleutel voor succes ligt in een integrale aanpak voor het gebied, waarbij op duurzame wijze aandacht wordt geschonken aan hoogwaterbescherming, behoud en ontwikkeling van natuur en landschap en de gewenste ontwikkelingen met betrekking tot leisure / (water)sport, bedrijvigheid en wonen. Alle functies in het Maasplassengebied dienen een plaats te krijgen binnen een integraal en samenhangend masterplan.

In dit verband is de afgelopen maanden gewerkt aan:

- het ontwikkelen van een blauwe visie (het functioneel waterprofiel met als voornaamste item de hoogwaterproblematiek);
- het ontwikkelen van een groene visie (natuur- en landschapsontwikkeling);
- het uitvoeren van een quickscan 'bedrijvigheid' (wensen / behoeften van de markt op het vlak van bedrijvigheid);
- het uitvoeren van een quickscan 'leisure / (water)sport' (wensen / behoeften van de markt op het vlak van leisure / (water)sport).

Dit najaar zal een vlekkenplan worden opgesteld als opmaat voor het definitieve masterplan. Parallel aan dit traject wordt gewerkt aan een conceptbestuursovereenkomst met Rijkswaterstaat (directoraat-generaal water) en terreinbeheerders. De gesprekken daarover zijn reeds gaande.

Daarnaast is een quickscan uitgevoerd naar de actuele haalbaarheid en -uitvoerbaarheid van een 40-tal projecten. Deze initiatieven zijn ook getoetst op effecten op waterstand, respectievelijk natuur en landschap. Op deze manier is een aantal projecten in het meerjarenuitvoeringsprogramma opgenomen die als 'no regret' project op korte termijn in uitvoering kunnen worden genomen. Verder is het ECI-complex in Roermond (benoemd in "Het oog van Midden-Limburg) in het meerjarenuitvoeringsprogramma opgenomen.

Programmalijn Ontwikkelas N280 / zorgstrip

Infrastructurele projecten gaan gepaard met zorgvuldige procedures en kennen daardoor een lange voorbereidingstijd. Het proces van uitvoeringsgereed maken vergt binnen deze programmalijn dan ook wat wat langere tijd. Wel zijn volop voorbereidingshandelingen verricht om verschillende onderdelen zo snel mogelijk uitvoeringsgereed te krijgen.

Dit najaar zal de procedure voor het opwaarderen van de N280 opgestart worden (Trajectnota/MER). Deze procedure begint met het opstellen van een Startnotitie. In voorbereiding hierop vindt momenteel een verkeerskundige studie plaats, waarin een veelheid

aan varianten voor de N280 worden getoetst op verkeerskundige effecten. Met deze studie wordt het aantal alternatieven voor de opwaardering getrechterd: alternatieven die verkeerskundig gezien weinig oplossend vermogen hebben worden op basis van deze studie niet meegenomen in de Tracénota/MER-procedure. De verkeerskundige studie wordt eind oktober afgerond en zal in de stuurgroep moeten leiden tot een besluit over de nader te onderzoeken alternatieven in de Tracénota/MER. Naar verwachting zal de uitvoering van de opwaardering van de N280 op zijn vroegst vanaf begin 2014 kunnen starten.

In de verkeerskundige studie is ook een verwante problematiek meegenomen. De N266 vormt een belangrijke verbinding tussen de regio Midden-Limburg en de regio Eindhoven-Helmond. Momenteel kent de aansluiting op de A2 ter hoogte van Nederweert capaciteitsknelpunten en vormt het doorgaande verkeer over de N266 door de bebouwde kom van Nederweert een probleem voor de kwaliteit van de leefomgeving. Met de eventuele aanleg van een agrarisch bedrijvenpark ten noorden van Nederweert zal de druk op de infrastructuur in de regio zalleen maar toenemen. De bereikbaarheid en de economische ontwikkeling van de regio en de leefbaarheid van de woonkern Nederweert/Budschop (doorsnijding van de bebouwde kom) vereisen een integrale oplossing van deze kwesties in het totale verband van de gebiedsontwikkeling. In de verkeerskundige studie is tot nu toe alleen het verkeerskundige aspect onderzocht. In een vervolgstudie dienen voor de samenhangende problemen haalbare oplossingsrichtingen te worden uitgewerkt.

De infrastructurele ontwikkeling vormt een belangrijke pijler voor andere gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in de regio. Een belangrijk thema hierin is de ontwikkeling van een zorgstrip. De uitbreiding van CIRO-Proteion op de locatie Hornerheide zal in de komende periode van start gaan. In GOML-verband wordt nagedacht over verdere ontwikkelmogelijkheden voor de zorgsector. Gedacht wordt aan gedeconcentreerde zorg (het breed in de regio organiseren en faciliteren van een kwalitatief hoogstaand zorgniveau) en de ontwikkeling van een zorgnetwerk/ketenzorg (samenwerking zorginstanties in de regio). Samen met betrokken marktpartijen zullen dit jaar de ideeën hiervoor worden uitgewerkt, zodat in het voorjaar van 2010 een plan van aanpak kan worden voorgelegd.

Een gerelateerde ontwikkeling is het medegebruik van het spoor voor personenvervoer. Afgelopen half jaar is verkend in hoeverre de ambities uit de Regiovisie realiseerbaar zijn. De Regiovisie is ambitieus: internationaal treinverkeer en Light-rail verbindingen over het spoor. In GOML-verband wordt gekeken naar mogelijkheden om het OV-product in de regio te verbeteren. Hierbij wordt ook gedacht aan het realiseren van stations te Baexem en Haelen. Dit najaar zal op basis van een quick scan beoordeeld worden of er mogelijkheden zijn voor verbetering van het regionale OV-product, waarbij gedacht kan worden aan het aanleggen van treinstations te Baexem en/of Haelen.

Programmalijn Wonen

Het doel van de programmalijn Wonen is om tijdig in te spelen op de demografische ontwikkeling van krimp en vergrijzing die op de regio afkomt. Hierdoor neemt de vraag naar woningen op termijn af, terwijl er aan de andere kant meer gedifferentieerde woonkwaliteiten nodig zijn. Het draagvlak voor scholen, winkels en andere voorzieningen komt door de verwachte afname van de bevolking verder onder druk te staan. De regio moet daarom investeren in de kwaliteit van woningen en bijbehorende voorzieningen en overtollige woningen uit de markt

nemen (sloop). Dit is essentieel voor het behouden van gezonde verhoudingen in de woningmarkt en het behoud van waarde van de woningvoorraad.

De uitwerking van de programmalijn Wonen is begin 2009 gestart. De woningcorporaties zijn hierbij een belangrijke partner. De corporaties hebben zich bereid verklaard een bijdrage te leveren aan de programmalijn Wonen.

De aanpak verloopt langs twee sporen. In de eerste plaats zijn projecten geïdentificeerd die bijdragen aan evenwicht op de woningmarkt of aan toekomstbestendige voorzieningen. De bestuurlijke werkgroep heeft in dit verband een groslijst van kansrijke projecten samengesteld. Door middel van een maatschappelijke kosten-baten analyse wordt in kaart gebracht welke projecten het meest interessant zijn om in te investeren. Op basis hiervan wordt een selectie gemaakt van uitvoeringsgerede projecten. Op dit moment worden voor deze projecten investeringspartners gezocht, zowel publiek als privaat. De programmalijn Wonen biedt ondersteuning om deze projecten daadwerkelijk uitvoerbaar te maken.

In de tweede plaats is gewerkt aan het in beeld brengen van de totale opgave voor de regio op het gebied van woningbouw, sloop en voorzieningen. Vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid wordt een aantal afspraken voorgesteld over de wijze waarop de regio deze opgaven kan volbrengen.

Verder wordt opgemerkt dat in de Regiovisie "Het oog van Midden-Limburg" is afgesproken dat projecten uit de de programmalijn Wonen via twee sporen kunnen worden gefinancierd. Enerzijds via het herstructureringsfonds voor de gehele regio, anderzijds via bilaterale afspraken tussen provincie en de gemeenten Roermond en Weert.

Projectenoverzicht Meerjarenuitvoeringsprogramma GOML

Het eerste Meerjarenuitvoeringsprogramma GOML bevat de volgende projecten:

- Verbeteren infrastructuur IJzeren Man Weert;
- Knopen lopen Roerdalen;
- R&T routestructuren Roermond Oost – Asenray;
- Sustainable Tourism Park Roerdalen;
- Routestructuren Peel/Peelrestanten Nederweert/Leudal;
- Fietsbrug Roerdal Roermond/Roerdalen;
- Kanalenstructuur Nederweert
- Havenfront Maasbracht Maasgouw;
- Cultuureiland ECI Roermond;
- Maasfront Hanssum, transformatie Soerendonck Leudal;
- Planstudie N280 Roermond;
- Integrale studie bereikbaarheid A2-N275-N266;
- Uitvoeringsmaatregelen N280 Weert;
- Poort van Limburg Weert.

2.3. Financiering

De GOML kan alleen een succes worden als de (publieke) partijen gezamenlijk investeren in de regio. Daarom is afgesproken een gezamenlijk Regiofonds op te richten. Daarnaast zijn er andere financieringsbronnen beschikbaar zoals Investeringsfonds Landelijk Gebied, Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing en EU Plattelands Ontwikkelingsprogramma. De bijdrage uit het

Regiofonds is bedoeld om projecten over de streep te trekken die anders (net) niet gerealiseerd zouden kunnen worden en met maximale multiplier in termen van publieke en private financiering. Dit wordt geborgd bij de toetsing van projecten. Indieners van aanvragen dienen de financieringsbronnen aan te geven.

Tot nu toe was afgesproken dat de gezamenlijke gemeenten en de provincie in 2009 ieder een totaalbedrag van € 10 miljoen ter beschikking zouden stellen ten behoeve van het Regiofonds. De provincie heeft bij de behandeling van de voorjaarsnota in Provinciale Staten een extra bedrag van € 10 miljoen in het vooruitzicht gesteld als de Midden-Limburgse gemeenten een zelfde extra bedrag ter beschikking stellen. Door de provincie is haar bijdrage (ook al omdat de feitelijke uitgaven pas in de komende jaren zullen vallen) inmiddels meer in de tijd gespreid. De Stuurgroep GOML stelt de gemeenteraden voor om voor 2009 en 2010 een harde verplichting op te nemen in de gemeentelijke begroting voor een bijdrage van € 21 per inwoner, in totaal voor alle gemeenten € 10 mln. Voor de jaren 2011 en 2012 spreken de gemeenten de intentie uit om wederom € 21 per inwoner te reserveren, dus nogmaals € 10 mln in totaal voor alle gemeenten. De Provincie zal in dat geval de extra bijdrage van € 10 mln. in het vooruitzicht blijven stellen. De definitieve besluitvorming hierover zal tweede helft 2010 plaatsvinden, mede op basis van het Meerjarenuivoeringsprogramma 2010.

Gelet op het bovenstaande wordt de volgende alternatieve financieringsvariant voorgesteld:

- Gemeenten nemen voor de jaren 2009 en 2010 een reservering van € 21,00 per inwoner op in de (meerjaren) begroting. Voor de jaren 2011 en 2012 wordt de intentie uitgesproken wederom € 21 per inwoner / per jaar te reserveren. Definitieve besluitvorming hierover zal tweede helft 2010 plaatsvinden.
- Bestaande financieringsafspraken zoals in het kader van reconstructie blijven bestaan en gelden niet als bijdrage aan het Regiofonds;
- Op basis van Meerjarenuivoeringsprogramma stellen de gemeenteraden en Provinciale Staten de benodigde middelen vanuit de reserveringen beschikbaar aan de Stuurgroep. De Stuurgroep besluit binnen de kaders van het Meerjarenuivoeringsprogramma over de financiële bijdrage op projectniveau.
- Ten minste één maal per jaar verschijnt een nieuw Meerjarenuivoeringsprogramma. Hierin wordt de geactualiseerde programmering en financiering opgenomen en verantwoording afgelegd aan de raden en Provinciale Staten over de besteding van de middelen.
- De Stuurgroep GOML maakt ter indicatie afspraken over de maximale bijdrage per programmaliijn;
- Gemeenten stellen conform afspraak in 2009 € 2,50 per inwoner procesgeld beschikbaar en voor de jaren hierop volgend € 1,50 per inwoner / per jaar. De Provincie verdubbelt dit bedrag waardoor in 2009 in totaal ongeveer € 1,2 mln. procesgeld beschikbaar is en de daarop volgende jaren ongeveer € 700.000;
- Bedragen die na enig jaar in het Regiofonds of als procesgeld resteren worden overgeheveld naar het daaropvolgende jaar.

Dit voorstel is uitgewerkt in de nieuwe versie van de bestuursovereenkomst.

Wat betreft het aantal inwoners wordt als peildatum 1 januari 2009 gehanteerd. Het inwoneraantal wordt iedere vier jaar geïndexeerd, voor het eerst op 1 januari 2013, op basis van de door het CBS gepubliceerde bevolkingscijfers.

Het inwoneraantal per 1 januari 2009 is als volgt:

Echt-Susteren: 32.034 inwoners (13,7%)

Leudal: 36.759 inwoners (15,7%)

Maasgouw: 24.473 inwoners (10,5 %)

Nederweert: 16.708 inwoners (7,1%)

Roerdalen: 21.334 inwoners (9,1%)

Roermond: 54.647 inwoners (23,3%)

Weert: 48.300 inwoners (20,6%)

TOTAAL: 234.255 inwoners (100%)

Gelet op het bovenstaande zien de bijdragen en reserveringen per partij er als volgt uit:

Procesgelden

Gebiedspartner	Bedrag per inwoner in 2009 (€)	Bedrag per inwoner 2010 e.v. (€)	Aantal inwoners per 1-1-2009 (bron CBS)	Totaal 2009 (x € 1000)	Jaarlijks 2010 e.v. (x € 1000)
Echt-Susteren	2,50	1,50	32.034	81	48
Leudal	2,50	1,50	36.759	92	55
Maasgouw	2,50	1,50	24.473	61	37
Nederweert	2,50	1,50	16.708	41	25
Roerdalen	2,50	1,50	21.334	53	32
Roermond	2,50	1,50	54.647	136	82
Weert	2,50	1,50	48.300	121	72
Provincie Limburg	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	585	351
TOTAAL			234.255	1.170	702

Reserveringen 2009 en 2010

Gebiedspartner	Reservering per inwoner in 2009 en 2010 (€)	Aantal inwoners per 1-1-2009 (bron CBS)	Jaarlijks 2009 en 2010 (x € 1000)	Totaal 2009 en 2010 (x € 1000)
Echt-Susteren	21	32.034	673	1.346
Leudal	21	36.759	772	1.544
Maasgouw	21	24.473	514	1.028
Nederweert	21	16.708	351	702
Roerdalen	21	21.334	448	896
Roermond	21	54.647	1.148	2.296
Weert	21	48.300	1.014	2.028
Provincie Limburg	n.v.t.	n.v.t.	5.000	10.000
TOTAAL		234.255	9.920	19.840

Uit het eerste Meerjarenuivoeringsprogramma blijkt dat op dit moment een concrete investeringsbehoefte is van € 4.611.500. Gelet hierop wordt voorgesteld om van de gereserveerde

middelen € 4.611.500 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de projecten. In onderstaand schema is de bijdrage per partij weergegeven:

Bijdrage meerjarenuitvoeringsprogramma 2009

Gebiedspartner	Aantal inwoners per 1-1-2009 (bron CBS)	Bijdrage meerjarenuitvoeringsprogramma 2009
Echt-Susteren	32.034	€ 315.887
Leudal	36.759	€ 362.003
Maasgouw	24.473	€ 242.104
Nederweert	16.708	€ 163.708
Roerdalen	21.334	€ 209.823
Roermond	54.647	€ 537.240
Weert	48.300	€ 474.985
Provincie Limburg	n.v.t.	€ 2.305.750
TOTAAL	234.255	€ 4.611.500

Naast investeringen vanuit publieke partijen is het even belangrijk dat private partijen en maatschappelijke instellingen (woningcorporaties, zorginstellingen, onderwijsinstellingen etc.) zich achter de gebiedsontwikkeling en het meerjarenuitvoeringsprogramma scharen. Hun steun is noodzakelijk om van de gebiedsontwikkeling een succes te maken, zij vormen de kracht van de regio, de overheden scheppen slechts de voorwaarden. Gebleken is dat er bij private partijen de bereidheid is om te investeren in Midden-Limburg. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat de samenwerking tussen de publieke partijen gericht is op het boeken van resultaten en dat de publieke partijen een eensgezinde opstelling laten zien.

De gezamenlijke financiële inzet van de publieke partijen in Midden-Limburg kan worden gebruikt om bovenregionale overheden (Rijk en Europa) ervan te overtuigen ook in Midden-Limburg te financieren.

2.4. Organisatie

Het is van groot belang te voorkomen dat stagnatie in het proces optreedt. Daarom is per 1 augustus 2009 een kwartiermaker GOML benoemd die leiding geeft aan het programmabureau GOML in deze volgende fase. Naast de kwartiermaker GOML bestaat het programmabureau primair uit de managers van de programmalijnen en secretariële ondersteuning. Onder leiding van de kwartiermaker GOML zal worden gezien of het programmabureau GOML nog specifieke kennis en capaciteit nodig heeft. Uitgangspunt hierbij is om geen onnodige kosten te maken aan inhuur van medewerkers als deze werkzaamheden ook door medewerkers van gemeenten en provincie kunnen worden verricht. Het is daarom van doorslaggevend belang dat gemeenten en provincie voldoende deskundige medewerkers beschikbaar stellen ten behoeve van de GOML. Mocht de inzet en/of expertise van de deelnemende partijen onvoldoende blijken dan is uitbreiding van het programmabureau onvermijdelijk. Een voorstel hiertoe zal in dat geval in een volgend meerjarenuitvoeringsprogramma worden uitgewerkt.

Voor het overige blijft de structuur van Stuurgroep GOML en bestuurlijke werkgroepen per programmalijn voorlopig ongewijzigd.

Uiteraard worden private partijen betrokken bij het proces, de organisatie en de uitvoering van de GOML. Onder meer in de vorm van een Adviescollege Bedrijfsleven.

3. Bestuursovereenkomst

Zoals aangegeven in de inleiding zijn naar aanleiding van de behandeling van de Regiovisie en de bestuursovereenkomst eerder dit jaar in verschillende gemeenteraden vragen gesteld over de bevoegdheid van de gemeenteraad in relatie tot de gebiedsontwikkeling. Ook zijn vragen gesteld over de aard van de bestuursovereenkomst.

Naar aanleiding hiervan heeft de Stuurgroep besloten om het kantoor van de Landsadvocaat, Pels Rijcken en Droogleever Fortuijn, om advies te vragen. Bij brief van 18 mei 2009 heeft u de adviezen van Pels Rijcken en Droogleever Fortuijn ontvangen en bent u geïnformeerd over de conclusies en de wijze waarop de Stuurgroep hiermee om zal gaan.

Op basis van de adviezen van Pels Rijcken en Droogleever Fortuijn kan worden geconcludeerd de gekozen samenwerking in het kader van de GOML niet in strijd is met de Wet gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast kan worden geconcludeerd dat de bestuursovereenkomst niet strijdig is met Gemeentewet en/of de Provinciewet. Er is geen sprake van onrechtmatige bevoegdheidsoverdracht van de gemeenteraad c.q. het college van burgemeester en wethouders respectievelijk Provinciale Staten c.q. gedeputeerde staten aan de Stuurgroep GOML. Provinciale Staten en gemeenteraden zijn en blijven kaderstellend. Jaarlijks stellen zij een nieuw meerjarenuitvoeringsprogramma vast, inclusief investeringsagenda. De Stuurgroep opereert binnen de kaders van dit meerjarenuitvoeringsprogramma. Verder zullen de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten en het college van gedeputeerde staten een toereikend mandaat gegeven aan het collegelid dat zitting heeft in de Stuurgroep. De gemandateerde bevoegdheden betreffen het verrichten van voorbereidende en uitvoerende handelingen. Van een overdracht van bevoegdheden in juridische zin is in dit verband echter geen sprake. Voor deze werkwijze is gekozen om de samenwerking in Midden-Limburg efficiënt en slagvaardig te kunnen laten plaatsvinden.

In dit verband wordt er ook op gewezen dat de Stuurgroep jaarlijks in het meerjarenuitvoeringsprogramma rekening en verantwoording moet afleggen aan de colleges, raden en staten over het gevoerde beleid en beheer in het daaraan voorafgaande jaar. Naast goedkeuring vooraf hebben Provinciale Staten en de gemeenteraden achteraf de mogelijkheid om controle uit te oefenen over de activiteiten van de Stuurgroep en waar nodig tot bijstelling van de kaders over te gaan.

Ten aanzien van de aard van de overeenkomst kan worden geconcludeerd dat sprake is van een bestuursovereenkomst die een juridische binding van partijen beoogd. Verder kan de Bestuursovereenkomst GOML gelet op de aard en inhoud worden gekwalificeerd als een bevoegdhedenovereenkomst, als een publiekrechtelijke overeenkomst en tot slot als convenant. Hieruit blijkt dat niet zozeer het etiket maar de inhoud van de overeenkomst bepalend is voor de aard van de overeenkomst.

Verder worden in de adviezen een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van de bestuursovereenkomst. In de brief van 18 mei stelt de Stuurgroep voor deze verbeterpunten uit te

werken in een side-letter die bij de bestuursovereenkomst zal worden gevoegd. Gelet op het feit dat de bestuursovereenkomst moet worden aangepast naar aanleiding van het gewijzigde financieringsvoorstel, is de Stuurgroep thans van mening dat de overige aanbevelingen beter ook in de bestuursovereenkomst zelf kunnen worden verwerkt.

In de bestuursovereenkomst is vastgelegd dat de Stuurgroep jaarlijks een geactualiseerd meerjarenuitvoeringsprogramma vaststelt, dat vervolgens ter goedkeuring aan Provinciale Staten en de raden van de partijen wordt voorgelegd. Dus niet alleen bij wezenlijke wijzigingen en/of aanvullingen zoals was bepaald in de bestuursovereenkomst van 17 december 2008. Hierdoor is het dus niet meer noodzakelijk om een definitie van het begrip "mineure wijziging" in artikel 9 uit te werken, zoals geadviseerd door Pels Rijcken en Droogleever Fortuijn.

Verder is in de Stuurgroep afgesproken dat de meerjarenuitvoeringsprogramma's in het kader van GOML ter goedkeuring aan Provinciale Staten worden voorgelegd. In de bestuursovereenkomst van december 2008 stond nog dat gedeputeerde staten het meerjarenuitvoeringsprogramma zouden goedkeuren. In de nieuwe bestuursovereenkomst is dit aangepast. Het advies van Pels Rijcken en Droogleever Fortuijn om in de bestuursovereenkomst te melden dat gedeputeerde staten handelen namens Provinciale Staten is hiermee niet meer relevant.

In de adviezen wordt verder erop gewezen dat de stemregeling zoals neergelegd in de bestuursovereenkomst (stemmen met een gekwalificeerde meerderheid) betekent dat in bepaalde situaties sprake kan zijn van het overrulen van gedeputeerde staten of een college van burgemeester en wethouders. De reden waarom voor deze constructie is gekozen is de gezamenlijke wens om slagvaardige en efficiënte besluitvorming mogelijk te maken. Uiteraard spannen partijen zich tot het uiterste in om dit soort situaties te voorkomen. Gelet op het bovenstaande wordt geadviseerd om in mandaatregelingen van de vertegenwoordigers van gedeputeerde staten respectievelijk de colleges van burgemeester en wethouders op te nemen dat (de vertegenwoordiger van) gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders zich moeten neerleggen bij de uitkomst van de meerderheidsbesluitvorming in het geval dit niet de eigen opvatting reflecteert en dat een dergelijk meerderheidsbesluit alsnog wordt bekrachtigd. De Stuurgroep roept gedeputeerde staten en de colleges van burgemeester en wethouders op deze aanbeveling over te nemen en de mandaatregelingen van hun vertegenwoordigers hierop aan te passen.

4. Verhouding GOML – OML – TROM

De Stuurgroep constateert dat er in Midden-Limburg verschillende organisaties in ontwikkeling zijn, te weten GOML, OML, TROM en Hoge Dunk. Het is van groot belang te voorkomen dat deze organisaties elkaar gaan beconcurreren. De kracht moet juist worden gezocht in het elkaar ondersteunen en aanvullen. Op termijn zou koppeling tussen GOML en OML en wellicht ook TROM aan de orde kunnen zijn. Eventueel ook in de vorm van een gecombineerd voorzitterschap. Voor dit moment is het echter eerst zaak om het uitvoeringsproces GOML goed op te starten. De kwartiermaker GOML krijgt wel de opdracht te zorgen voor een goede afstemming.

5. Voorstel

Alles overwegende wordt voorgesteld om:

1. ten behoeve van het Regiofonds voor de jaren 2009 en 2010 een reservering van € 21,00 per inwoner op te nemen in de (meerjaren)begroting en voor de jaren 2011 en 2012 de intentie uit te spreken wederom € 21 per inwoner / per jaar te reserveren. Definitieve besluitvorming hierover zal tweede helft 2010 plaatsvinden;
2. ten behoeve van de procesgelden in 2009 € 2,50 per inwoner beschikbaar te stellen en voor de jaren hierop volgend € 1,50 per inwoner / per jaar.
3. in te stemmen met het Meerjarenuivoeringsprogramma GOML, inclusief bijlage, d.d. 15 oktober 2009 en hiervoor een bedrag van € 537.240 beschikbaar te stellen;
4. in te stemmen met de aangepaste bestuursovereenkomst GOML d.d. 15 oktober 2009.

Toelichting op bovenstaand uniform raadsvoorstel 'Meerjarenuivoeringsprogramma en bestuursovereenkomst GOML'.

Meerjarenuivoeringsprogramma:

In het meerjarenuivoeringsprogramma onder programmalijn 3: ontwikkelingsas N280 / zorgzone staat beschreven dat dit najaar nog gestart zal worden met de procedure voor het opwaarderen van de N280 (trajectnota/MER) en dat naar verwachting, op z'n vroegst vanaf begin 2014, gestart kan worden met de uitvoering van de opwaardering van de N280. Door de Provincie wordt erkend dat in Roermond op korte termijn de N280 knelpunten Buitenop en Mijnheerkensweg moeten worden aangepakt, zie hiervoor het 'Gebiedsdocument Noord- en Midden-Limburg Verstedelijkingsafspraken 2010-2020'. Omdat er een reëel risico bestaat dat de nog te starten MER-procedure én het detailontwerp niet in vier jaar zijn afgerond zal het college in een brief aan de voorzitter van de stuurgroep GOML voorstellen de volgende passage onder programmalijn 3 in het meerjarenuivoeringsprogramma op te nemen:

In het 'Gebiedsdocument Noord- en Midden Limburg Verstedelijkingsafspraken 2010-2020' wordt aangegeven dat de Ontwikkelingsas Weert-Roermond/N280 behoort tot de zeven grote complexe projecten in Noord- en Midden Limburg en dat dit project gericht is op zowel infrastructuur, economie, zorgverlening, natuur- en landschapsontwikkeling. Ook is aangegeven: "In Roermond moeten op korte termijn (binnen circa 3-4 jaar) de huidige knelpunten op de N280 worden opgelost (verdiepte aanleg/aanpassen kruispunten Buitenop en Mijnheerkensweg)". De reden daarvan is dat er in Roermond geen tracéalternatieven beschikbaar zijn en vanwege enkele grote ruimtelijke projecten die langs het wegvak bij Roermond in voorbereiding zijn. Een gemeentelijke aanvraag voor een GOML-bijdrage voor de planvoorbereiding is inmiddels ingediend. Het college van Gedeputeerde Staten en het gemeentebestuur van Roermond hebben overeenstemming over een versnelde aanpak.

Financiën:

In bovenstaand uniform raadsvoorstel wordt een bijdrage gevraagd aan het regiofonds en een bijdrage aan de procesgelden. Hieronder volgt een toelichting op welke wijze deze financiële beslispunten zijn vertaald naar de Roermondse situatie.

Regiofonds

In het uniforme raadsvoorstel wordt voorgesteld voor de jaren 2009 en 2010 een reservering van € 21,- per inwoner op te nemen en voor de jaren 2011 en 2012 de intentie uit te spreken om eenzelfde bedrag per jaar te reserveren. Voor de gemeente Roermond betekent dit een bijdrage van € 1.147.587,- per jaar gedurende 4 jaar, in totaal € 4.590.348,-.

In het uniforme raadsvoorstel wordt aangegeven dat jaarlijks een Meerjarenuitvoeringsprogramma aan de raden wordt voorgelegd waaruit de investeringsbehoefte van het daaropvolgende jaar blijkt. De bijdrage van de gemeente Roermond in de investeringsbehoefte voor 2009 bedraagt € 537.240,-.

Aan uw raad wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve (reserve GOML 2009/2010) in te stellen voor de bijdragen aan het regiofonds van 2009 en 2010 en hierin een bedrag te storten ter hoogte van € 2.295.174,- ten laste van de algemene reserve. Tevens wordt aan uw raad voorgesteld uit deze reserve voor 2009 een bedrag beschikbaar te stellen ad. € 537.240,- aan het regiofonds. Voor de bijdragen 2011 en 2012 wordt uw raad voorgesteld het bedrag ad. € 2.295.174 te reserveren ten laste van de algemene reserve en hiervoor de claimreserve GOML 2011/2012 in te stellen. Dit vervangt beslispunt 1 en het laatste deel van beslispunt 3 uit het uniforme raadsvoorstel.

Procesgelden

In het uniforme raadsvoorstel wordt voorgesteld ten behoeve van de procesgelden in 2009 € 2,50 per inwoner beschikbaar te stellen en voor de jaren hierop volgend € 1,50 per jaar. Voor de gemeente Roermond betekent dit een bijdrage van € 136.617,- voor 2009 en € 81.970,- voor elk daaropvolgend jaar.

Aan uw raad wordt voorgesteld in de bestemmingsreserve GOML 2009/2010 een bedrag te storten ter hoogte van € 218.587,- ten laste van de algemene reserve voor de bijdragen aan de procesgelden 2009 en 2010. Tevens wordt aan uw raad voorgesteld uit deze reserve voor procesgelden 2009 een bedrag beschikbaar te stellen ad. € 136.618,-. Voor de bijdragen 2011 en 2012 wordt uw raad voorgesteld het bedrag ad. € 163.940 te reserveren ten laste van de algemene reserve in de claimreserve GOML 2011/2012. Dit vervangt beslispunt 2 uit het uniforme raadsvoorstel.

Stand Algemene Reserve

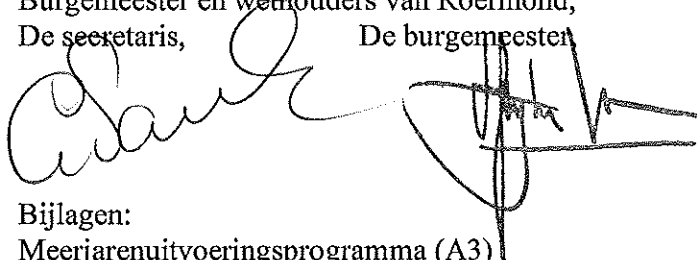
Op het moment van opstellen van voorliggend raadsvoorstel bedraagt de hoogte van de algemene reserve € 17.564.000. Door vorming van de reserve GOML ten laste van de algemene reserve daalt het saldo van deze reserve naar € 12.591.000. De minimumpositie van de algemene reserve is door de raad vastgesteld op 10 miljoen (herijking mei 2008).

Eén van de uitvoeringsorganisaties in de GOML is de Ontwikkelmaatschappij Midden-Limburg. Uw raad heeft ingestemd met de inrichting van deze OML. De OML is tot stand gekomen door het juridisch transformeren van REO in OML (zie raadsbesluitno.2009/021/1). Aan uw raad wordt voorgesteld de opbrengst van de aandelen REO/OML terug te storten in de algemene reserve.

Begrotingswijziging					
Toelichting op financiële paragraaf					
Mutaties in de exploitatie					
Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013
61119-860002 onttrekking uit algemene reserve	-/- € 4.972.877				
61119-460000 storting in reserve GOML 2009/2010	€ 2.513.761				
61119-460000 storting in claimreserve GOML 2011/2012	€ 2.459.114				
Budget GOML- 442499 overdrachten overheid tlv reserves	€ 673.858				
61119-860002 onttrekking uit reserve GOML 2009/2010 bijdrage regiofonds	-/- € 537.240				
61119-860002 onttrekking uit reserve GOML 2009/2010 bijdrage procesgelden	-/- € 136.618				

Wijzigingen in reserves/voorzieningen en aanvraag investeringskredieten					
Omschrijving	2009	2010	2011	2012	2013
30001 Algemene reserve (storting in reserves)	-/- € 4.972.877				
Reserve GOML 2009/2010 (nieuw aan te maken)	€ 2.513.761				
Claimreserve GOML 2011/2012 (nieuw aan te maken)	€ 2.459.114				
Reserve GOML 2009/2010 (bijdrage regiofonds)	-/- € 537.240				
Reserve GOML 2009/2010 (bijdrage procesgelden)	-/- € 136.618				

Burgemeester en wethouders van Roermond,
De secretaris, De burgemeester

Bijlagen:

Meerjarenuitvoeringsprogramma (A3)

Toelichting op Meerjarenuitvoeringsprogramma (bijlage bij A3)

Aangepaste bestuursovereenkomst